

Волинський національний університет імені Лесі Українки

Факультет культури і мистецтв

Кафедра образотворчого мистецтва

Оксана Лесик-Бондарук

Олександра Панфілова

Історія образотворчого мистецтва Волині

Навчально-методичні вказівки

Луцьк-2022

УДК 7.03
Л-50
П-16

Рекомендовано до друку науково-методичною радою
Волинського національного університету імені Лесі Українки

(Протокол № 2 від 06. 10. 2022)

Рецензенти:

Марчук В.П., Заслужений діяч мистецтв України, голова правління Волинської обласної спілки художників України.

Галькун Т.Д., народний художник України, професор кафедри образотворчого мистецтва, Волинський національний університет імені Лесі Українки.

Л-50 П-16 Історія образотворчого мистецтва Волині: навчально-методичні вказівки.
Кременець : ВПЦ Кременецької обласної гуманітарно-педагогічної академії ім. Тараса Шевченка, 2022. 19 с.

Анотація: Мета та завдання освітньої компоненти - максимально доступно познайомити здобувача ступеня магістр з усім різноманіттям напрямків та стилів мистецтва Волинського регіону, допомогти безпомилково в них орієнтуватись та вміти давати власну оцінку будь-якого мистецького твору волинської землі, розумітися на важливості чи цінності творів митців попередніх століть, проаналізувати причини та наслідки тих чи інших мистецьких процесів в регіоні тощо.

Форми роботи передбачають спілкування зі здобувачами другого магістерського рівня на лекціях, семінарських заняттях, перегляд відеоматеріалів, віртуальних екскурсій, художніх фільмів, написання аналітичних наукових праць та есе, підготовка презентацій.

Рекомендовано здобувачам 2 курсу підготовки магістра, спеціальності 023 Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво, реставрація, освітньо-професійної програми Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво, реставрація.

УДК 7.03

© Лесик-Бондарук О., Панфілова О., 2022

© Волинський національний

університет імені Лесі Українки, 2022

Зміст

Вступ.

Опис освітньої компоненти.

Інформація про науково-педагогічних працівників

Анотація освітньої компоненти.

Форми роботи.

Пререквізити.

Постреквізити.

Мета і завдання освітньої компоненти.

Результати навчання.

Структура освітньої компоненти.

Теми практичних (семінарських) занять.

Заочна форма навчання. Структура освітньої компоненти.

Інформаційний обсяг освітньої компоненти.

Завдання для самостійного опрацювання.

Політика оцінювання.

Підсумковий контроль.

Шкала оцінювання.

Рекомендована література та інтернет-ресурси.

Опис освітньої компоненти

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітньо-професійна програма, освітній рівень	Характеристика освітньої компоненти
Денна /заочна форма навчання	02 Культура і мистецтво 023 Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво, реставрація Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво, реставрація Магістр	Нормативна
Кількість годин /кредитів 90 год /3		Рік навчання 2
		Семестр 3
		Лекції 16/6
		Практичні 18 /6
		Самостійна робота 46 /66
Консультації 10 / 12		
Форма контролю: залік – 3 семестр		
Мова навчання українська		

Інформація про науково-педагогічних працівників

ППП **Лесик-Бондарук Оксана Олександрівна**
 Науковий ступінь **кандидат архітектури**
 Вчене звання **доцент**
 Посада **доцент кафедри образотворчого мистецтва**
 Контактна інформація: тел. **050 716 57 78**, E-mail lesik-bondaruk@vnu.edu.ua
 Дні занять

ППП **Панфілова Олександра Георгіївна**
 Науковий ступінь **кандидат мистецтвознавства**
 Вчене звання **доцент**
 Посада **доцент кафедри образотворчого мистецтва**
 Контактна інформація: тел. **067 476 62 03**, E-mail panfilova.oleksandra@vnu.edu.ua

Анотація. Освітня компонента Історія образотворчого мистецтва Волині пропонується для вивчення у циклі професійної підготовки другого магістерського рівня на другому році навчання та є унікальною за своїм характером. Освітня компонента пропонує поглиблене вивчення волинського образотворчого мистецтва від найдавніших часів з урахуванням можливості наочно вивчати твори архітектури, графіки, живопису, скульптури, декоративно-ужиткового мистецтва, проводити науковий аналіз мистецьких процесів у регіоні. Особлива увага при вивченні освітньої компоненти приділяється дослідженню сучасного мистецтва Волині, його перспектив та тенденцій розвитку.

Особливістю освітньої компоненти є те, що пропонуються цікаві та різноманітні **форми роботи**, які включають як традиційні аудиторні – лекції та практичні заняття, так і творчі позааудиторні форми проведення навчального процесу, такі як пішохідні екскурсії – в тому числі підготовлені здобувачами другого магістерського рівня, проведення пошукової та дослідницької роботи, виконання різних завдань у місцевих музеях, написання наукових робіт та есе, тощо.

Пререквізити– вивчення освітньої компоненти базується на таких освітніх компонентах, як Рисунок, Живопис, Історія образотворчого мистецтва, Композиція, Кольорознавство, Перспектива.

Постреквізити – в процесі вивчення цієї освітньої компоненти здобуваються знання, уміння та навички, потрібні для вивчення таких освітніх компонент, як Теорія образотворчого мистецтва, Мистецтвознавство, Образотворче мистецтво ХХ століття, Історія українського мистецтва, тощо.

Мета та завдання освітньої компоненти полягають у поглибленому вивченні мистецьких процесів суто регіону Волині, розвитку її архітектури, живопису, графіки, скульптури та декоративно-ужиткового мистецтва від найдавніших часів до сьогодення. При вивченні даного курсу особлива увага приділяється вивченню та аналізу специфіки мистецьких процесів саме на Волині у логічній взаємодії із загальносвітовими та всеукраїнськими тенденціями.

Результати навчання – фахові компетентності, здобуті протягом вивчення освітньої компоненти.

1.1. Здатність володіти основними класичними і сучасними категоріями та концепціями мистецтвознавчої науки.

1.2. Здатність формулювати цілі особистісного і професійного розвитку та умови їх досягнення, враховуючи тенденції розвитку галузі професійної діяльності, етапів професійного зростання та індивідуально-особистісних особливостей

1.3. Здатність генерувати авторські інноваційні пошуки в практику сучасного мистецтва.

1.4. Здатність інтерпретувати смисли та засоби їх втілення у мистецькому творі.

4.5. Здатність проводити аналіз та систематизацію зібраної інформації, діагностику стану збереженості матеріальнопредметної структури твору мистецтва, формулювати кінцеву мету реставраційного втручання.

4.6. Здатність використовувати професійні знання у практичній та мистецтвознавчій діяльності.

4.7. Здатність усвідомлювати важливість виконання своєї частини роботи в команді; визначати пріоритети професійної діяльності.

4.8. Здатність проводити сучасне мистецтвознавче дослідження з використанням інформаційнокомунікаційних технологій.

4.9. Здатність презентувати художні твори та мистецтвознавчі дослідження у вітчизняному та міжнародному контекстах.

Структура освітньої компоненти.

Назвизмістовихмодулів і тем	Усього	Лек.	Практ.	Сам. роб.	Конс.	Форма контролю / Бали
Змістовий модуль 1.						
Образотворче мистецтва архітектура Волині від найдавніших часів до середини XVI століття.						
Тема 1. Образотворче мистецтво та архітектура Волині первісної доби.	9	2	2	4	1	РМГ/4

Тема 2. Образотворче мистецтво та архітектура Волині часів Київської Русі.	11	2	2	6	1	РМГ/4
Тема 3. Образотворче мистецтво та архітектура Галицько-Волинського князівства.	12	2	2	6	2	РМГ/6
Тема 4. Образотворче мистецтво та архітектура Волині часів Великого князівства Литовського.	11	2	2	6	1	РМГ/6
Разом за модулем 1	43	8	12	22	5	20
Змістовий модуль 2.						
Образотворче мистецтво та архітектура Волині середини XVI– XXI століття.						
Тема 5. Образотворче мистецтво та архітектура Волині часів Речі Посполитої.	11	2	2	6	1	ІРС/4
Тема 6. Образотворче мистецтво та архітектура Волині часів панування російської імперії та Польщі.	9	2	2	4	1	РМГ/4
Тема 7. Образотворче мистецтво та архітектура Волині часів панування радянської імперії.	11	2	2	6	1	ІРС/6
Тема 8. Сучасне образотворче мистецтво Волині.	16	2	4	8	2	РМГ/6
Разом за модулем 2	47	8	10	24	5	20
Види підсумкових робіт						Бал
Модульна контрольна робота №1						МКР/30
Модульна контрольна робота №2						МКР/30
Всього годин / Балів	90	16	18	46	10	100

Теми практичних (семінарських) занять

№ з/п	Тема	Кількість годин
	Змістовий модуль 1. Образотворче мистецтво та архітектура Волині від найдавніших часів до середини XVI століття.	
1.	Тема 1. Образотворче мистецтво та архітектура Волині первісної доби. 1. Періодизація первісної епохи на волинських землях. 2. Аналіз образотворчого мистецтва та архітектури доби палеоліту. 3. Аналіз образотворчого мистецтва та архітектури доби мезоліту та неоліту. 4. Аналіз образотворчого мистецтва та архітектури бронзової доби. 5. Образотворче мистецтво та архітектура слов'ян дохристиянської епохи.	2 год.
2.	Тема 2. Образотворче мистецтво та архітектура Волині часів Київської Русі.	2 год.

	<ol style="list-style-type: none"> 1. Вплив візантійського мистецтва на формування волинської архітектурної школи. 2. Періодизація розвитку образотворчого мистецтва та архітектури Волині доби Київської Русі. 3. Архітектура. 4. Монументальний живопис. 5. Іконопис. 6. Літописання. 	
3.	<p style="text-align: center;">Тема 3. Образотворче мистецтво та архітектура Галицько-Волинського князівства.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Вплив київського та західноєвропейського мистецтва на формування галицько-волинської мистецької та архітектурної школи. 2. Періодизація розвитку образотворчого мистецтва та архітектури Галицько-Волинського князівства. 3. Архітектура. 4. Монументальний живопис. 5. Іконопис. 6. Літописання. 	2 год.
4.	<p style="text-align: center;">Тема 4. Образотворче мистецтво та архітектура Волині часів Великого князівства Литовського.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Вплив давньокиївського та західноєвропейського мистецтва на формування образотворчого мистецтва та архітектури Волині XIV-XVI століття. 2. Періодизація розвитку образотворчого мистецтва та архітектури Волині часів Великого князівства Литовського. 3. Архітектура. 4. Монументальний живопис. 5. Іконопис. 6. Скульптура. 7. Літописання. 	2 год.
	Змістовий модуль 2. Образотворче мистецтво та архітектура Волині середини XVI– XXI століття.	
5.	<p style="text-align: center;">Тема 5. Образотворче мистецтво та архітектура Волині часів Речі Посполитої.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Політична, соціальна та релігійна ситуація на Волині. 2. Архітектура. 3. Монументальний живопис. 4. Іконопис. 5. Скульптура. 6. Книгописання та книгодрукування. 7. Декоративно-ужиткове мистецтво. 	2 год.
6.	<p style="text-align: center;">Тема 6. Образотворче мистецтво та архітектура Волині часів панування російської імперії та Польщі.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Політична, соціальна та релігійна ситуація на Волині. 2. Архітектура. 3. Монументальний живопис. 4. Іконопис. 5. Скульптура. 6. Книгодрукування. 7. Декоративно-ужиткове мистецтво. 8. Розвиток образотворчого мистецтва у 1918-1939 рр. 	2 год.

7.	Тема 7. Образотворче мистецтво та архітектура Волині часів панування радянської імперії. 1. Образотворче мистецтво та архітектура часів другої світової війни. 2. Образотворче мистецтво та архітектура 50-60-х років. 3. Образотворче мистецтво та архітектура 70-80-х років.	2 год.
8.	Тема 8. Сучасне образотворче мистецтво Волині. 1. Образотворче мистецтво та архітектура 90-х років ХХ століття. 2. Образотворче мистецтво та архітектура ХХІ століття.	2 год.
Разом		18 год.

Щодо практичних занять: форми роботи на практичних заняттях будуть різноманітні, а саме: окрім традиційних, плануються заняття, що проводитимуться у музеях з конкретними творами образотворчого мистецтва, екскурсії по Волині з метою вивчення та аналізу пам'яток образотворчого мистецтва та архітектури, екскурсії, підготовлені власне студентами, робота в малих групах та індивідуальні завдання студента (РМГ / ІРС).

Заочна форма навчання. Структура освітньої компоненти.

Назвизмістовихмодулів і тем	Усього	Лек.	Практ.	Сам. роб.	Конс.	Форма контролю / Бали
Змістовий модуль 1.						
Образотворче мистецтво та архітектураВолині від найдавніших часів до середини ХVІ століття.						
Тема 1. Образотворче мистецтво та архітектураВолині первісної доби.	11			6	1	РМГ/4
Тема 2. Образотворче мистецтво та архітектураВолині часів Київської Русі.	11	1	1	6	1	РМГ/4
Тема 3. Образотворче мистецтво та архітектураГалицько-Волинського князівства.	14	1	1	10	2	РМГ/6
Тема 4. Образотворче мистецтво та архітектураВолині часів Великого князівства Литовського.	14	1	1	10	2	РМГ/6
Разом за модулем 1	49	3	3	32	6	20
Змістовий модуль 2.						
Образотворче мистецтво та архітектураВолині середини ХVІ– ХХІ століття.						
Тема 5. Образотворче мистецтво та архітектураВолині часів Речі Посполитої.	18	1	1	8	2	ІРС/6
Тема 6. Образотворче мистецтво та архітектураВолині часів панування російської імперії та	11		1	8	1	РМГ/4

Польщі.						
Тема 7. Образотворче мистецтво та архітектура Волині часів панування радянської імперії.	11	1		8	1	IPC/4
Тема 8. Сучасне образотворче мистецтво Волині.		1	1	10	2	PMГ/6
Разом за модулем 2	41	3	3	34	6	20
Види підсумкових робіт						Бал
Модульна контрольна робота №1						МКР/30
Модульна контрольна робота №2						МКР/30
Всього годин / Балів	90	6	6	66	12	100

Інформаційний обсяг освітньої компоненти.

Змістовий модуль I. Образотворче мистецтво та архітектура Волині від найдавніших часів до середини XVI століття.

Тема 1. Образотворче мистецтво та архітектура Волині первісної доби.

Первіснообщинний лад на Волині. Кам'яний вік: пам'ятки палеоліту, мезоліту та неоліту на Волині. Основні стоянки, знаряддя праці, поява землеробства, скотарства, рибальства, виникнення гончарства, ткацтва, пам'ятки мистецтва.

Мідно-кам'яний вік на Волині. Епоха бронзи на Волині. Племена шнурової кераміки та їх культура.

Ранній залізний вік. Виділення ремесла в окрему галузь, розвиток різних видів ремесел. Зарубинецька, пшеворська та черняхівська культури на території Волині.

Східні слов'яни на Волині. Союзи племен дулібів, бужан та волинян, їх матеріальна культура. Розвиток міст, ремесел. Пам'ятки мистецтва I тисячоліття н.е.

Основні поняття: стоянки, первісні пам'ятки, дрібна пластика, знаряддя праці, первісні житла, поділ праці, матріархат, патріархат, родові відносини, первісні форми релігійних вірувань, племена, культури, гончарство, східні слов'яни, племена, перші міста, ремесла, князівство, оборонна архітектура, житлові споруди, кераміка, скульптура, декоративно-ужиткове мистецтво.

Тема 2. Образотворче мистецтво та архітектура Волині часів Київської Русі.

Архітектура Волині: пам'ятки Володимир-Волинського, Зимного та інших міст. Містобудування. Храмова архітектура, оборонна та житлова архітектура. Принципи спорудження укріплень міст.

Хрестово-купольний принцип планування храму.

Вплив візантійського та західноєвропейського мистецтва.

Скульптура. Живопис – монументальний, іконопис. Літописи.

Декоративно-ужиткове мистецтво. Вироби з металу. Виробництво дзвонів. Зброярство, ювелірна справа, ливарництво, різьба по дереву та інше.

Основні поняття: дрібна пластика, племена, гончарство, східні слов'яни, перші міста, ремесла, князівство, оборонна архітектура, храмова будівництво, хрестово-купольний храм, житлові споруди, кераміка, іконопис, монументальні розписи, скульптура, літопис, декоративно-ужиткове мистецтво.

Тема 3. Образотворче мистецтво та архітектура Галицько-Волинського князівства.

Утворення Галицько-Волинського князівства. Архітектура Волині: пам'ятки Володимир-Волинського, Зимного, Галича та інших міст. Храмова архітектура, оборонна та житлова архітектура. Розвиток архітектури Волині за часів Данила Галицького. Поява нових міст – Львова, Холма та інших. Специфіка матеріалів для будівництва на Волині.

Пам'ятки скульптури: залишки скульптурного оздоблення храмів Холма, Львова, Галича.

Пам'ятки декоративно-прикладного мистецтва Волині часів Галицько-Волинського князівства. Зброярство, ювелірна справа, вироби з металу, ливарництво, різьба по дереву та інше.

Основні поняття: міста, ремесла, князівство, оборонна архітектура, храмове будівництво, хрестово-купольний храм, житлові споруди, кераміка, іконопис, монументальні розписи, скульптура, оборонні вежі, літопис, декоративно-ужиткове мистецтво.

Тема 4. Образотворче мистецтво та архітектура Волині часів Великого князівства Литовського.

Політична, соціальна та економічна ситуація на Волині XIV - середини XVI століть. Взаємовплив волинських та литовських традицій будівництва, малярства та декоративно-ужиткового мистецтва.

Архітектура регіону XIV - середини XVI століть. Житлова забудова, оборонне будівництво, храмове та монастирське будівництво, поширення романського та готичного стилю в регіоні. Дерев'яне житлове та церковне будівництво. Основні типи дерев'яних та мурованих храмів Волині.

Скульптура: оздоблення житлових та храмових приміщень, різьблення по дереву та різьба по каменю. Скульптурні портрети, надгробки.

Живопис: монументальний та станковий. Розписи в дерев'яних та мурованих храмах.

Графіка. Художнє оздоблення літописів та рукописних книг.

Декоративно-прикладне мистецтво: зброярство, вироби з металу, вишивка, скло та інше.

Основні поняття: містобудування, оборонна архітектура, замкове будівництво, монастир-фортеця, донжон, дерев'яна церковна архітектура, регіональні особливості архітектури, іконопис, сюжетні та композиційні вирішення ікони, книгописання, різьблення, іконостас, типи церков, планувальні вирішення церковної та оборонної архітектури.

Змістовий модуль 2. Образотворче мистецтво та архітектура Волині середини XVI– XXI століття.

Тема 5. Образотворче мистецтво та архітектура Волині часів Речі Посполитої.

Політична, соціальна та економічна ситуація на Волині середини XVI – XVIII століть. Вплив на розвиток мистецтва появи уніатської церкви. Розвиток католицьких та православних церков.

Архітектура регіону середини XVI – XVIII століть. Житлова забудова, оборонне будівництво, храмове та монастирське будівництво, поширення Відродження, бароко та рококо в регіоні. Дерев'яне житлове та церковне будівництво. Основні типи дерев'яних та мурованих храмів Волині.

Скульптура: оздоблення житлових та храмових приміщень, різьблення по дереву та різьба по каменю. Скульптурні портрети, надгробки.

Живопис: монументальний та станковий. Розписи в дерев'яних та мурованих храмах. Іконостаси. Іконопис, розвиток портрету. Поява волинської школи іконопису: Йов Кондзелевич, його творчість та вплив на подальший розвиток волинського та українського іконопису. Риси Відродження та бароко у волинському живописі.

Графіка. Поява друкарства на Волині. Іван Федоров та його діяльність на теренах Волині. Пересувні або мандрівні друкарні. Художнє оздоблення книг.

Декоративно-прикладне мистецтво: зброярство, вироби з металу, вишивка, скло та інше.

Основні поняття: містобудування, католицизм, православ'я, греко-католицька церква, Берестейська унія, монастир, замкове будівництво, муроване та дерев'яне храмове будівництво, типи церков, композиційно-планувальна характеристика храму, базиліка, хрестово-купольний храм, тридільна церква, костюл, різьблення, надгробні пам'ятники, ікона, іконопис, монументальні розписи, портрет, донатор, сюжет та композиція розписів, сюжетні та композиційні вирішення ікони, Відродження, бароко, рококо, класицизм, граївка, книг описання, друкарство, братство, зброярство, ковка, вироби зі скла, ткацтво, вишивка.

Тема 6. Образотворче мистецтво та архітектура Волині часів панування російської імперії та Польщі.

Політична, соціальна та економічна ситуація на Волині XIX – середини XX століть. Вплив на розвиток мистецтва російської імперії та Польщі. Розвиток католицьких та православних церков.

Архітектура регіону XIX – середини XX століть. Житлова забудова, промислове будівництво, храмове та монастирське будівництво, поширення модерну та неокласицизму в регіоні. Дерев'яне житлове та церковне будівництво.

Скульптура: оздоблення житлових та храмових приміщень, різьблення по дереву та різьба по каменю. Скульптурні портрети, надгробки, пам'ятники.

Живопис: монументальний та станковий. Розписи в дерев'яних та мурованих храмах. Станковий живопис, розвиток реалізму, розвиток різних жанрів живопису.

Графіка. Книгодрукування.

Декоративно-прикладне мистецтво: зброярство, вироби з металу, вишивка, скло та інше.

Основні поняття: містобудування, класицизм, громадська архітектура, садово-паркове мистецтво, дерев'яне житлове будівництво, дерев'яне храмове зодчество, муроване церковне будівництво, регіональні особливості архітектури, дзвіниця, живопис, жанри живопису, книгодрукування, романтизм, імпресіонізм, реалізм, модерн, декоративно-ужиткове мистецтво, ковальство, різьблення, килимарство, гончарство, волинська вишивка.

Тема 7. Образотворче мистецтво та архітектура Волині часів панування радянської імперії.

Політична, соціальна та економічна ситуація на Волині у XX столітті. Вплив на розвиток мистецтва радянської імперії.

Архітектура регіону. Житлова забудова, промислове будівництво, храмове та монастирське будівництво, поширення неокласицизму та функціоналізму в регіоні.

Скульптура: оздоблення житлових та храмових приміщень, різьблення по дереву та різьба по каменю. Скульптурні портрети, пам'ятники.

Живопис: монументальний та станковий. Розписи в дерев'яних та мурованих храмах. Станковий живопис, розвиток реалізму, розвиток різних жанрів живопису. Ніл Хасевич.

Графіка. Книгодрукування.

Декоративно-прикладне мистецтво: вироби з металу, вишивка, скло, текстиль, писанкарство та інше.

Основні поняття: національно-визвольна боротьба, відбудова, міська забудова, громадська архітектура, монументальні споруди, масове житло, спальні райони, стандартна

забудова, промислова архітектура, монументальний живопис, агітаційне мистецтво, плакат, портрет, історичний живопис, пейзаж, спілка архітекторів, спілка художників, волинська живописна школа, виставка.

Тема 8. Сучасне образотворче мистецтво Волині.

Відродження української самосвідомості за часи незалежності. Формування осередків мистецького життя регіону.

Архітектура. Громадські споруди. Житлова забудова.

Живопис – монументальний та станковий.

Скульптура.

Декоративно-ужиткове мистецтво. Відродження та популяризація давніх традиційних на Волині його видів.

Музеї та виставки.

Основні поняття: національна свідомість та ідентичність, відродження, міська забудова, громадська архітектура, монументальні споруди, масове житло, спальні райони, стандартна забудова, промислова архітектура, монументальний живопис, портрет, історичний живопис, пейзаж, спілка архітекторів, спілка художників, волинська живописна школа, виставка, музей, вибійка, писанка, ткацтво, вишивка.

Завдання для самостійного опрацювання.

В якості самостійних завдань пропонується написання наукових статей, есе, тез, рефератів, виконання наукових проектів з використанням ПК та виконання презентацій в Power Point. Наукові розробки в області “Історія образотворчого мистецтва Волині” можуть бути представлені на наукових конференціях, днях науки і т.д.

Кожен здобувач протягом Залікового кредиту повинен виконати 1 самостійне завдання. Самостійні завдання є обов’язковими для виконання кожним здобувачем. Самостійне завдання повинне відповідати загальнонавчальним вимогам та вимогам, затвердженим кафедрою образотворчого мистецтва, має містити розкриті та обґрунтовану інформацію щодо обраної тематики. Тема самостійного завдання може бути обрана із запропонованої тематики, а може бути запропонована самим здобувачем та затверджена викладачем даного предмету.

За виконання одного самостійного завдання здобувач може максимально отримати 4 бали. Для цього самостійне завдання повинно бути виконане за всіма вимогами, правильно оформлений текст та підібрані відповідні ілюстрації, має включати всі обов’язкові структурні частини, план має бути чіткий, логічний та стислий, текст повинен бути лаконічним, максимально розкривати поставлені завдання, мають бути зроблені висновки про написане та висвітлено використану літературу. За відсутністю виконання будь-якої з вимог до написання реферату кількість балів відповідно знижується на 1.

Кожен здобувач може займатись науковою діяльністю, що відобразиться у написанні невеликих наукових робіт, а саме: наукові есе, статті, тези, а також у виступах на наукових конференціях, участі у різноманітних конкурсах, олімпіадах і т.д. Якщо наукове дослідження за своєю тематикою охоплюватиме одну тему, то кількість балів відповідатиме кількості балів, яка виставляється за дану тему. Якщо тематика наукової розробки охоплюватиме об’єм двох і більше тем, то і кількість балів відповідатиме балам, відведеним на їх оцінювання.

Політика оцінювання.

Здобувач іде навчатись, усвідомлюючи всю повноту навантаження, відповідальність та вмотивованість. Зі свого боку науково-педагогічний працівник забезпечує здобувачеві максимум знань та компетентностей при різноманітних формах роботи. Лише у випадку

взаєморозуміння та взаємної відповідальності здобувач та науково-педагогічний працівник досягнуть максимального результату у навчанні.

Політика академічної доброчесності при вивченні даної освітньої компоненти передбачає максимально прозорий підхід до навчання, доступності всього матеріалу, розуміння вимог науково-педагогічного працівника, розуміння результатів навчання, відповідальності здобувача щодо процесу навчання.

Здобувач відвідує заняття – інакше немає сенсу йти навчатися у магістратуру.

У випадку, якщо здобувач пропускає заняття з поважної причини, він має змогу надолужити вивчений матеріал, отримавши та виконавши індивідуальне завдання здобувача (ІРС). ІРС оцінюється згідно оцінювання конкретного пропущеного лекційного чи практичного заняття.

Модульну контрольну роботу №1 можна перездати до терміну здачі Модульної контрольної роботи №2. Модульну контрольну роботу №2 можна перездати до терміну здачі заліку.

Завдання із самостійної роботи складаються у встановлені науково-педагогічним працівником терміни.

Розподіл балів та критерії оцінювання.

Лекційні заняття. На лекційному занятті здобувач може максимально отримати 2 бали. За присутність на лекційному занятті та конспектуванні матеріалу, який подається лектором (за чіткий, логічно побудований, систематизований та грамотний конспект), здобувачеві ставиться 1 бал. Наступні 0,5 балів здобувач може отримати за чітко сформовані, логічні запитання по темі лекції, за виділення та підкреслення проблемних питань та проблем по темі лекції, за створення дискусії, диспуту по темі лекції, за домашню підготовку до лекційного заняття з використанням нотаток, нової додаткової інформації, цікавого ілюстративного матеріалу, схем, таблиць по темі лекції та іншого.

Семінарські заняття. На семінарському занятті здобувач може максимально отримати 2 бали. За присутність на семінарському занятті та наявності конспекту з повністю підготовленими відповідями на усі питання семінарського заняття здобувачеві ставиться 1 бал. Ще 0,5 балів здобувач може отримати за відповідь протягом семінарського заняття на 1 з питань. Відповідь має бути повна, чітка і логічно побудована, з виділенням загальних проблем поставленого питання та переходом до розкриття його конкретної суті. Відповідь має бути вичерпною та не читатися з конспекту. При слабкій та несамостійній (з частим використанням конспекту) відповіді здобувач заробляє лише додаткових 0,2 бали. Також додаткові 0,5 балів здобувач може отримати за самостійну підготовку ілюстративного матеріалу, додаткового реферату; за створення дискусії по темі заняття, за цікаве обговорення бачення того чи іншого питання.

Модульні контрольні роботи. Протягом залікового кредиту здобувачі повинні виконати дві модульних контрольних роботи. Максимальна кількість балів за модульну контрольну роботу – 30. Модульна контрольна робота здається усно (іноді це може бути і письмова відповідь). Максимальну кількість балів - 27-30 - можна отримати при повній і вичерпній відповіді на поставлене питання, з урахуванням загальних і конкретних тенденцій та фактів, названих прізвищ, дат появи та назв різних мистецьких творів, причин та наслідків подій, що сприяли чи не сприяли їх появі. 22-26 балів можна отримати при неповній відповіді на поставлене питання, з урахуванням загальних і конкретних тенденцій розвитку мистецьких процесів та фактів, не всіх названих прізвищ, не всіх дат появи та назв різних мистецьких творів, причин та наслідків подій, що сприяли чи не сприяли їх появі. 18-21 бал здобувач може отримати при слабкій відповіді на поставлене питання, без урахування загальних і конкретних тенденцій розвитку мистецьких процесів та фактів, з мінімальною кількістю названих прізвищ, з слабким уточненням дат появи та назв різних мистецьких творів, причин та наслідків подій, що сприяли їх появі. 11-17 балів здобувач може отримати за умови, якщо він дає слабку відповідь на поставлене питання, без урахування загальних і конкретних тенденцій розвитку мистецьких процесів та фактів, з мінімальною кількістю

названих прізвищ, без уточнення дат появи та назв різних мистецьких творів, причин та наслідків подій, що сприяли їх виникненню. 1-10 балів за модульну контрольну роботу здобувач може отримати за умови, якщо він дає дуже слабку відповідь на поставлене питання, без урахування загальних і конкретних тенденцій розвитку мистецьких процесів та фактів, без названих прізвищ, без уточнення дат появи та назв різних мистецьких творів, причин та наслідків подій, що сприяли їх виникненню.

Питання до модульних контрольних робіт відповідають питанням до практичних (семінарських) занять.

Підсумковий контроль.

Перелік питань до заліку

Питання до заліку відповідають питанням до практичних (семінарських) занять.

При здачі заліку з курсу “Історія образотворчого мистецтва Волині” здобувач може максимально отримати 60 балів. На найвищу кількість балів (50-60) здобувач повинен легко орієнтуватися в історичних, політичних, економічних та соціальних процесах, що відбувались на Волині, максимально володіти знаннями про волинську архітектуру, живопис, скульптуру, графіку та декоративно-ужиткове мистецтво від найдавніших часів до наших днів, вільно обговорювати та дискутувати з усіх тем, які вивчаються протягом курсу. На кількість балів 30-49 здобувач повинен добре володіти знаннями про волинську архітектуру, живопис, скульптуру, графіку та декоративно-ужиткове мистецтво від найдавніших часів до наших днів, орієнтуватись в історії Волині. На низьку кількість балів (15-29) здобувач повинен володіти знаннями про волинську архітектуру, живопис, скульптуру, графіку та декоративно-ужиткове мистецтво від найдавніших часів до наших днів з випущенням деяких ключових моментів, особливостей, характеристик, прізвищ, але з обов’язковою загальною орієнтацією в історії Волині та її мистецтва. 1-14 балів здобувач може отримати за умови слабого знання ключових моментів історії розвитку та особливостей волинської архітектури, живопису, скульптури, графіки та декоративно-ужиткового мистецтва.

У випадку незадовільної підсумкової оцінки або за бажанням підвищити рейтинг здобувач може дібрати бали, виконавши певний вид робіт (наприклад, здати одну із тем або прездати якусь тему, написавши підсумковий тест тощо).

Шкала оцінювання.

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсової роботи (проекту), практики	для заліку
90 – 100	A	Відмінно	Зараховано
82 – 89	B	Добре	
75 - 81	C		
67 -74	D	Задовільно	
60 - 66	E		

1 – 59	Fx	Незадовільно	Незараховано (з можливістю повторного складання)
--------	----	--------------	--

Рекомендована література та інтернет-ресурси.

1. Архітектура міського розвитку. 7 книг з теорії містобудування. Київ : Київ. нац. ун-т буд-ва і архіт., 2008. 628 с.
2. Білецький П.О. Українське мистецтво другої половини XVII-XVIII ст. Київ, 1981. 315 с.
3. Водотика О. Архітектура православних храмів України: історія та сучасність. Київ, 2006. 280 с.
4. Войтович Л. Князівські династії Східної Європи (кінець IX– початок XVI ст.). Львів : Інститут українознавства, 2000. 98 с.
5. Войтович Л. Княжа доба: портрети еліти. Біла Церква, 2006. 110 с.
6. Войтович Л. Князь Лев Данилович. Львів, 2012. 98 с.
7. Драган М. Українські дерев'яні церкви. Львів, 1937. 148 с.
8. Жолтовський П.М., Мусієнко П.Н. Українське декоративне мистецтво. К: Наукова думка, 1963. 35 с.
9. Жолтовський П.М. Український живопис XVII –XVIII ст. К.: Наукова думка, 1978. 327 с.
10. Жолтовський П.М. Художнє життя на Україні XIV – XVIII ст. К.: Наукова думка, 1973. 132 с.
11. Жолтовський П.М. Художнє життя на Україні в XVI – XVIII ст. К.: Наукова думка, 1983. 180 с.
12. Крвавич Д. П., Овсійчук В. А., Черепанова С. О. Українське мистецтво: навч. посіб. для студ. вищих навч. закл. Львів: Світ, 2003. Т.1. 256 с.
13. Крвавич Д. П., Овсійчук В. А., Черепанова С. О. Українське мистецтво : навч. посіб. для студ. вищих навч. закл. Львів: Світ, 2004. Т.2. 268 с.
14. Крвавич Д. П., Овсійчук В. А., Черепанова С. О. Українське мистецтво: навч. посіб. для студ. вищих навч. закл. Львів: Світ, 2005. Ч. 3. 286 с.
15. Кучинко М., Охріменко Г., Савицький В. Культура Волині та Волинського Полісся княжої доби. Луцьк: Волинська обласна друкарня, 2008. 328 с.
16. Лесик-Бондарук О. О. Об'ємно-просторове і планувальне вирішення мурованих монастирів Волині XVII- XVIII ст. // Українська культура: минуле, сучасне, шляхи розвитку. Зб. наук. праць РДГУ. Рівне, 2015. Вип. 20. С. 260-266.
17. Лесик-Бондарук О. О. Архітектурно-мистецькі засоби виразності у храмовому будівництві Волині XVII-XVIII століття: пластика в оздобленні споруд. // Вісник Львівської національної академії мистецтв. Львів, 2017. Вип. 31. С. 121-128.
18. Лесик-Бондарук О. О. Мистецько-архітектурний аналіз реконструкції екстер'єру Будинку митрополита Жидичинського монастиря. // Вісник Придніпровської державної академії будівництва та архітектури. Дніпро, 2017. Вип.3. С. 115-124.
19. Лесик-Бондарук О. О. Місце та роль монастирських ансамблів м. Луцьк у системі міської забудови. // Вісник Придніпровської державної академії будівництва та архітектури. Дніпро, 2017. Вип.2. С. 108-113.
20. Лесик-Бондарук О. О. Архітектурно-мистецькі засоби виразності у храмовому будівництві Волині XVII-XVIII ст.: аналіз художньо-декоративних розписів. // Вісник Придніпровської державної академії будівництва та архітектури. Дніпро, 2018. Вип.6. С. 98-103.

21. Лесик-Бондарук О. О., Берлач О. П. До питання аналізу діяльності народних зодчих та малярів Волині доби бароко. // Вісник Придніпровської державної академії будівництва та архітектури. Дніпро, 2020. Вип.2. С. 25-36.
22. Лесик-Бондарук О., Берлач О. Реінтерпретація образу Галицько-Волинського князівства в творчому доробку мистецького об'єднання «Куля». *Актуальні питання гуманітарних наук: Міжвузівський збірник наукових праць молодих вчених Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка*. Дрогобич: Видавничий дім «Гельветика», 2022. Вип.48. Том 1. С. 58-65.
23. Логвин Г.В. По Україні: стародавні мистецькі пам'ятники. К., 1968. 198 с.
24. Малімон Н. Ніл Хасевич — повернення по-луцьки. Віче. 2011. 26 травня. — С. 3, 10.
25. Марк Витрувий Полліон. Десять книг об архітектурі. Из-во Ленанд, 2015. 320 стр.
26. Михайлинин О. Архітектура і містобудування Західної Волині 1921-1939 років. Рівне, 2013. 352 с.М
27. Михайлинин О. Палацово-паркові ансамблі Волині 2-ї половини XVIII-XIX століть К., 2000. 234 с.
28. Міляєва Л., Логвин Г.В. Українське мистецтво XIV – першої половини XVII ст. К., 1963. 186 с.
29. Ніл Хасевич (1905—1952 рр.): альбом / Упорядн. та авт. тексту Богуслав Любів. Львів : Панорама, 2010. 86 с.
30. Ніл Хасевич. Воїн. Митець. Легенда: ілюстрований альбом / Упорядн. та авт. тексту Андрій Криштальський. Луцьк : ВМА «Терен», 2011. 100 с.
31. Овсійчук В., Кравич Д. Оповідь про Ікону. Львів: Ін-т народознавства НАН України, 2000. 397 с.
32. Овсійчук В. А. Класицизм і романтизм в українському мистецтві. К.: Дніпро, 2001. 444 с.
33. Овсійчук В. А. Українське мистецтво другої пол. XVI – першої половини XVII століття. Київ: Наукова думка, 1985. 182 с.
34. Овсійчук В. А. Українське малярство X – XVIII ст.: Проблеми кольору. Львів: Інститут народознавства НАН України, 1996. 479с.
35. Овсійчук В.А. Українське мистецтво XIV – першої половини XVII ст. К., 1985. 219 с
36. Панфілова О. Комплекс Єзуїтського колегіуму в Кременці // Традиції та новації у вищій архітектурно-художній освіті: зб. наук праць. Харків: ХДАДМ, 2014. Вип. 4. С. 91-94.
37. Панфілова О. Кременецькі пейзажі у мистецтві 1920-30-х років // Актуальні проблеми гуманітарної освіти: збірник наукових праць. Кременець: РВЦ КОГП ім. Тараса Шевченка. Вип. 8., 2012 . С. 10-143.
38. Панфілова О. Кременець у творчості польських художників-колористів// Мистецтвознавство '07(2): Науковий збірник. Львів: Видав. СКІМ, 2008. С. 109-118.
39. Panfilova O., Cherkas B., Diachok O., Tarasiuk I. Correlation of Sacred Architecture and Painting in Western Ukraine IOP Conf. Series: Materials Science and Engineering. Published under licence by IOP Publishing Ltd (Scopus) doi:10.1088/1757-899X/960/2/022109
40. Panfilova O.
Początki sztuki malarstwa jako ósrodek sztuki ukraińskiej na ziemi krzemienieckiej w dwudziestolecium międzywojennym / Plenery krzemienieckie w latach trzydziestych XX wieku (podred. J. Grabskiego i W. Drohobyckiej-Grzesiak). Kraków: IRSA Publishing House, 2013. S.41-51.
41. Панфілова О. Мистецьке життя Кременеччини 20-30-х років XX століття: монографія. Тернопіль: Астон, 2012. 208 с.: іл.
42. Панфілова О. Мистецька освіта та художні явища Кременеччини міжвоєнного періоду// Кременецький ліцей у контексті розвитку освіти, науки та культури на

- Волині в першій третині ХХ ст. : Науковий збірник. Тернопіль: ТЗОВ «Терно-граф», 2009. С. 151-157.
43. Панфілова О. Г., Гуменюк Б. О. Скульптура класицизму на прикладі творчості волинського скульптора Томаша Оскара Сосновського. Актуальні проблеми гуманітарної освіти. Кременець, 2019. Вип.16. С. 86–92.
 44. Рожко В. Відродження Української Православної Церкви на Волині 1917-2006 рр. Луцьк, «Волинська книга», 2007. 168 с.
 45. Рожко В. Нарис історії Української Православної Церкви на Волині. Луцьк, «Медіа», 2001. 158 с.
 46. Рубан В.В. Український портретний живопис другої половини ХІХ – початку ХХ століття. К: Наукова думка, 1986. 224 с.
 47. Рубан В.В. Український портретний живопис першої половини ХІХ століття. К: Наукова думка, 1984. 366 с.
 48. Рубан В.В. Живопис храмів України. Образ Богородиці в українському малярстві. К: Наукова думка, 1994. 366 с.
 49. Скляренко Н., Охріменко Д. Первісне мистецтво і культура Волині: навч. посіб. для студ. Луцьк: ЛНТУ, 2013. 352 с.
 50. Степовик Д.В. Українське мистецтво першої половини ХІХ ст. К., 1982. 198 с.
 51. Цинкаловський О. Стара Волинь і Волинське Полісся. Краєзнавчий словник – від найдавніших часів до 1914 року: У 2-х т. Вінніпег, 1984, 1986. Т. 1–2. 600 с., 578 с.
 52. Grabski J., Drohobycka-Grzesiak W. PlenerykrzemienieckiewlatachtrzydziestychwXXwieku: tradycja, współczesność, perspektywy. IRSA Publishing House, 2013. 247.

Навчально-методичні вказівки

Лесик-Бондарук Оксана Олександрівна

Панфілова Олександра Георгіївна

Історія образотворчого мистецтва Волині

Видання друкується в авторській редакції

Підписано до друку 10.10. 2022р. Зам. № 548

Формат 60x90/16 Папір офсетний.

Наклад 50 примірників

